

Co je korupce

**Zpracováno v rámci projektu
„Personální optimalizace na úřadě města Kyjov“ – „Efektivní
nastavení systém řízení a rozvoje lidských zdrojů“**

Korupce je:

- slíbení, nabídka nebo poskytnutí úplatku s cílem ovlivnit něčí jednání nebo rozhodnutí
- žádost o úplatek
- přijetí úplatku

Úplatek nemusí mít vždy pouze finanční podobu tradiční „obálky“, může jít o:

- poskytnutí informací
- poskytnutí hmotných darů (šperky)
- poskytnutí jiných výhod, služeb (stavební práce, zaplacení dovolené, sexuální služby)
- zvýhodňování známých a příbuzných, např. uzavření nápadně výhodné smlouvy, kterou podnikatel uzavře s příbuzným úředníka, který má rozhodnout

Není podstatné:

- jestli někdo úplatek nabídne před úředníkovým rozhodnutím nebo až po něm
- jak je úplatek velký
- jestli je určen přímo osobě, kterou má ovlivnit, nebo s jejím souhlasem někomu jinému
- jestli úplatek dostane přímo úředník, který věc rozhoduje, nebo někdo, kdo ho má ovlivnit
- jestli úředník svoji povinnost skutečně porušil nebo jenom využil svého postavení k získání úplatku za běžný úkon v souladu s právem

Je podstatné:

- nabídka musí souviset buď s obstaráváním **věcí obecného zájmu, nebo s podnikáním, popř. podobnou soukromou činností**

Věcmi obecného zájmu jsou záležitosti, o kterých úřady a další orgány rozhodují nebo které zajišťují, protože na nich má zájem celá společnost nebo její významná část.

Soudy v minulosti posoudily jako obstarávání věcí obecného zájmu také rozhodování o úkonech lékařské péče, o nástupu lázeňské léčby, o přijetí na střední školu, o návštěvách v dětském domově nebo o činnosti rozhodčích při fotbalových zápasech.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚŠTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Proč a jak bojovat proti korupci?

- Korupce je typ trestné činnosti, ze které mají všichni zúčastnění prospěch a zdánlivě není nikdo poškozeným. Opak je ale pravdou!

Poškozenými jsme v důsledku my všichni, občané, daňoví poplatníci.

Jak?

- Tím, že ji budeme **oznamovat, protože stát má odborníky i prostředky, jak ji řešit.**
- Tím, že se na ní **nebudeme podílet.**

Co dělat, když po mně někdo žádá úplatek?

1. Žádost odmítnout a trestný čin oznámit
2. Získat čas k usvědčení pachatele
3. Uplácet? Rozhodně NE!

Kam a jak oznamovat korupci?

- **Podezření z korupce hlase Službě kriminální policie a vyšetřování, popřípadě státnímu zástupci, a to nejlépe podle místa, kde ke korupci došlo.**
- V případě, že Služba kriminální policie a vyšetřování není v daný moment k dispozici, můžete se obrátit na libovolné oddělení policie.
- Trestní oznámení může mít ze zákona jakoukoliv formu – jak písemnou, tak ústní.
- **Na podání trestního oznámení máte právo; policie a státní zástupce jsou ze zákona povinni ho přijmout.**

Co se bude dít po oznámení?

- Při každém trestním oznámení mohu požádat, aby mě policie do měsíce informovala o dalším postupu, policie pak má povinnost tak učinit.
- V každém zahájeném trestním řízení jsou policisté pod dozorem určeného státního zástupce, který na jejich postup dohlíží. Pokud bych získal pocit, že se mému oznámení nebo podezření řádně nevěnuje, nebo že se dokonce snaží chránit podezřelého, mohu se vždy obrátit na tohoto státního zástupce, aby postup policie přezkoumal.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Pokud máte podezření na korupci a nejste si jist(a), co máte dělat, zavolejte na bezplatnou telefonní linku 199, kde vám odborníci na tuto problematiku poradí.

Linku 199 zřídilo Ministerstvo vnitra a provozuje ji nezávislý subjekt – česká pobočka nevládní organizace Transparency International.

- Pokud budete mít podezření na **spáchání trestného činu policistou (či zaměstnancem policie)**, např. vás požádá o úplatek nebo odmítá přijmout vaše trestní oznámení apod., je vhodné trestní oznámení podat **přímo**
- **Inspekci policie, která je příslušná k prověřování trestné činnosti policistů (a zaměstnanců policie).**
- Operační středisko **Inspekce Policie České republiky – nepřetržitá služba telefon: 974 839 734, e-mail: ipcr.operacni@mvcz.cz.**

Kdy nemusím oznamovat korupci?

1. Oznamovat korupci nemusím, pokud jsem se o ní nedozvěděl hodnověrným způsobem, ale mám jen neurčité informace nebo náznaky nebo když jsem se o korupci dozvěděl např. z doslechu, z novin a podobně.
2. Nikdo není nucen udat sám sebe ani své blízké.

Ochrání mě zákon, když oznámím korupci?

1. Oznámil jsem korupci a bojím se o bezpečnost sebe a svých blízkých.

Policie vám může poskytnout tzv. krátkodobou ochranu.

- **§ 50 zákona o Policii ČR (č. 273/2008 Sb.)**

2. Vystupuji jako svědek a hrozí mi nebezpečí.

- V trestním řízení mohou být totožnost i podoba svědka utajeny tak, aby je znaly jen orgány činné v trestním řízení.
- Svědek může být v závažných případech zařazen i do programu ochrany svědků.

Jak je postihována korupce v českém trestním právu?

Trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.) postihuje korupci především pomocí trestných činů:

- přijetí úplatku (§ 331), kde může být uložen trest až osm let odnětí svobody
- podplácení (§ 332), s trestem až šesti let odnětí svobody
- nepřímého úplatkářství (§ 333), s trestem odnětí svobody až na tři roky,
- vyšší tresty hrozí úředním osobám
- přitěžujícími okolnostmi mohou být např. zneužití zaměstnání, postavení, funkce, organizovaný prvek apod.

Rozhodující prostor a hlavní nebezpečí korupce leží v oblasti veřejné správy, včetně moci zákonodárné a moci soudní.

Trestní zákoník proto obsahuje **vybrané činy úředních osob:**

- zneužití pravomoci (§ 329)
- maření úkolů úřední osoby z nedbalosti (§ 330)

K trestným činům, které mají **znaky korupčního chování v určitých** zvláštních situacích, lze řadit například také následující trestné činy:

- porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 a § 221)
- pletichy v insolvenčním řízení (§ 226)
- zneužití informace a postavení v obchodním styku (§ 255)
- sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256)
- pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257)
- pletichy při veřejné dražbě (§ 258).

Užitečné kontakty :

- S celorepublikovou působností je to především **Transparency International** - největší organizace zabývající se bojem proti korupci (<http://www.transparency.cz>).
- **Služba kriminální policie a vyšetřování**
kontakty na krajské a okresní pobočky naleznete na www.policie.cz.
- **Inspekce Policie České republiky – nepřetržitá služba**,
telefon: 974 839 734, e-mail: ipcr.operacni@mvcrcz
- **Státní zastupitelství**
kontakty na okresní státní zastupitelství naleznete na www.justice.cz.